

Hangende tuinen van Babylon: Toekomstbeeld van het Nederlandse landschap?

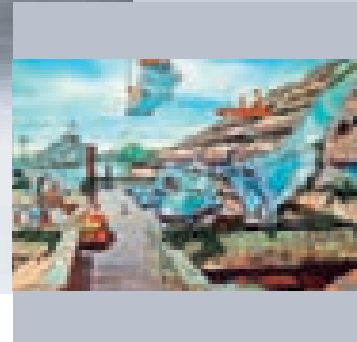
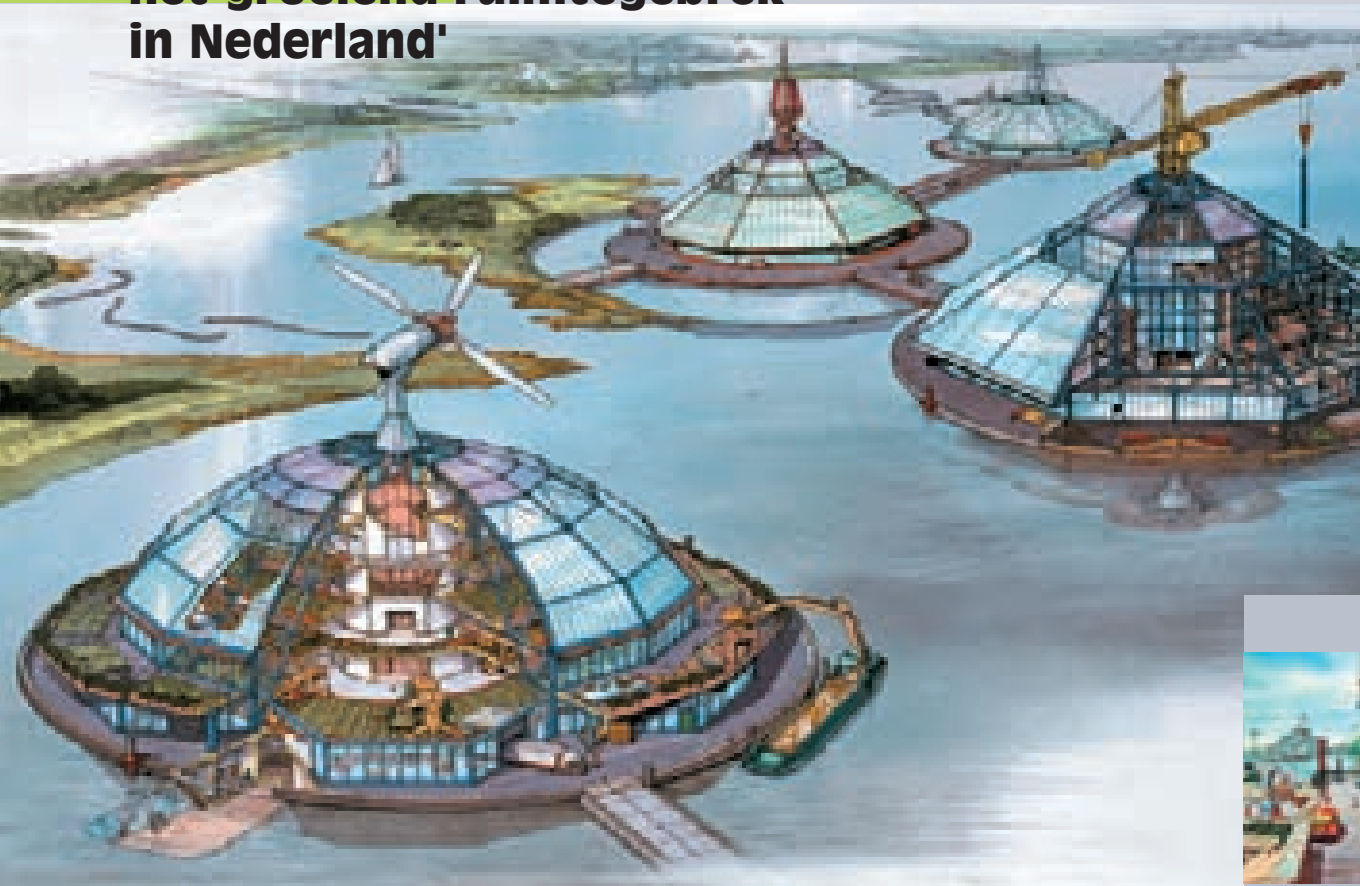
Als het van de internationaal vermaarde futuroloog Rudolf Das afhangt, dan verandert het beeld van het Nederlands landschap rigoureuus. Je kunt het zo gek niet bedenken of hij weet wel iets om problemen op het gebied van transport, huisvesting, vergrijzing en land- en tuinbouw het hoofd te bieden. De logica van tal van die handreikingen tot oplossingen, wordt door Rudolf Das begrijpelijk gemaakt aan de hand van visualisaties: het visitekaartje van de inspirerende ontwerper. En zijn broer.

Robbert en Rudolf Das worden als eenenig tweeling op 23 januari in Haarlem geboren. Al op zeer jonge leeftijd blijkt dat de tweeling bijzondere talenten bezitten, namelijk een opvallende tekenstijl. Die stijl ontwikkelde zich gedurende hun jeugd en na het afronden van een HBS-B opleiding en het uiteindelijk niet verwezenlijken van hun jongensdroom om verkeersvlieger te worden (Robbert werd afgekeurd- red.), besluiten de broers gezamenlijk een technisch illustratie bureau te starten. Hun tekentalent heeft zich dan inmiddels ontwikkeld tot een eigen, herkenbare en vooral detaillistische stijl.

Die stijl is, samen met de visionaire denkwijze, het belangrijkste visitekaartje van de gebroeders Das, zoals onlangs weer bleek uit de publicatie van hun boek 'Toekomstflitsen', waarin de ideale toekomstwereld van Robbert en Rudolf Das in wordt ontvouwen.

Het gesprek dat wij hebben voor Leven op Daken vindt thuis bij Rudolf Das plaats; Robbert verblijft op dat moment in Frankrijk.

'Er is een oplossing voor het groeiend ruimtegebrek in Nederland'

Visionair met passie

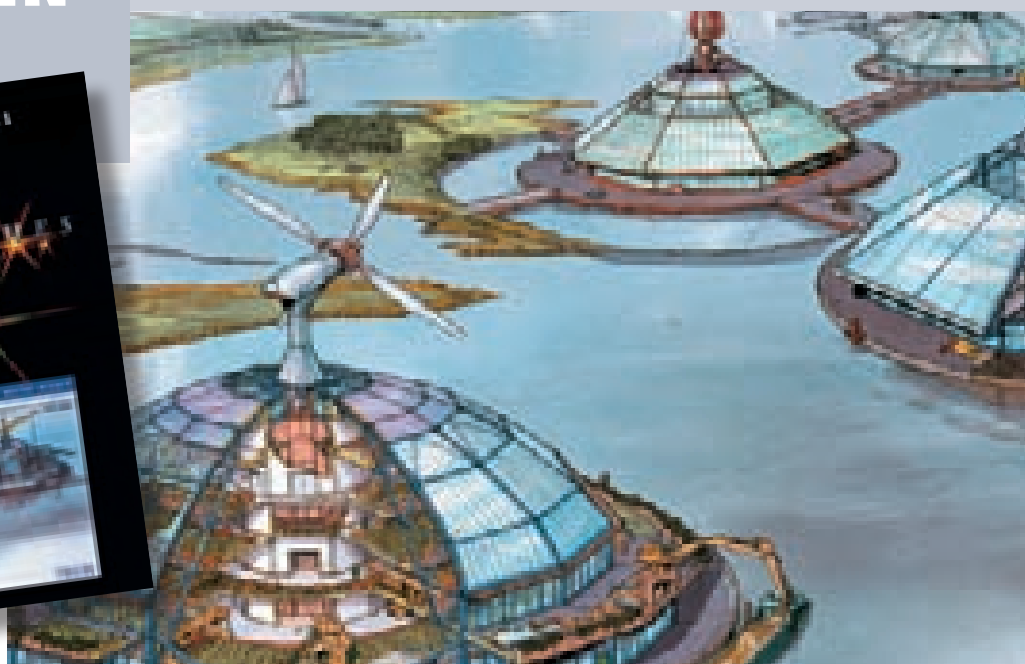
"De oplossing voor het groeiend ruimtegebrek in Nederland, maar ook in omringende landen, ligt voor de hand: bouw driedimensionaal in de hoogte en in de diepte. En maak er wat moois van, in plaats van grote kolossen neer te zetten. Durf te bouwen en stap af van die vastgeroeste gedachte, dat een gebouw waar veel mensen in moeten wonen of werken vooral hoog en vierkant moet zijn. Maak optimaal gebruik van iedere vierkante meter, dus ook van het dak. Verplicht bewoners om hun balkons en daken te verfraaien met heel veel groen: dat is niet alleen prettiger voor hen maar oogt tevens sympathieker in het Hollands landschap," vertelt Rudolf Das. De inmiddels 74-jarige ontwerper vertelt merkbaar het verhaal voor de zoveelste keer, maar de passie groeit met de minuut naarmate het gesprek vordert. Het onderwerp Meervoudig Ruimtegebruik is koren op de molen van de gebroeders Das. De oplossingen die ondermeer in hun boek worden geschetst hebben met elkaar gemeen, dat de antwoorden schuilen in meervoudig ruimtegebruik, zoals drijvende kassen en heuvel- of piramidegebouwen.

Droom wordt werkelijkheid

Nederland is een land waar veel problemen in de samenleving snel zichtbaar worden als gevolg van de beperkte ruimte. Dit dwingt ons ertoe om de derde dimensie, dus de hoogte of de diepte in, efficiënt te gaan gebruiken op een zodanig wijze dat meerdere toepassingen met elkaar worden gecombineerd. Als mensen hebben we meer vrije tijd tot onze beschikking en meer mogelijkheden om onze vrije tijd te benutten. Er rijdt meer blik rond, we willen meer dingen zien, meer reizen, recreëren, groter wonen en meer natuur in de directe omgeving. Maar als het hebben gaat overheersen worden we er niet gelukkiger op. Hoezeer we ons ook technologisch en materieel ontwikkelen. "Ik heb me niet kunnen voorstellen dat het leven zich zo zou ontwikkelen als het zich heeft ontwikkeld, maar ik heb wel altijd gedacht en gehoopt te kunnen doen wat ik tot nu toe heb gedaan. Vanaf het prille begin hebben wij, mijn broer en ik, verkondigd dat we in Nederland onze bouwstijl en denkwijze moeten aanpassen aan de omstandigheden. Al jaren lang promoten we de heuvelbouw, waarbij in een piramidevorm woningen gestapeld worden, elk met vrij uitzicht, een balkon-tuin aan de buitenzijde en met faciliteiten als parkeerruimte, werkruimte, winkels, sociale voorzieningen en dergelijke in het binnenste van de piramide. En we zien het werkelijk als een kroon op ons werk als er één idee van ons werkelijkheid wordt.

Lees verder op de volgende pagina

Leven_{op} DAKEN

Vervolg van pagina 7

We creëren circa vier maal zoveel woningen per oppervlakte-eenheid als in de traditionele bouw. Maar kennelijk is de opzet van de saaie Vinex-locaties nog steeds in trek bij de projectontwikkelaars en gemeenten. Alhoewel, nu we in de gemeente Houten een dergelijk wooncomplex realiseren komen andere gemeente geïnteresseerd informeren. Als er één schaap over de dam is, volgen er meer.”

Efficiency mogelijk in ruimtegebruik

Het project waar de futuroloog op doelt is het project Het Domein in de Utrechtse gemeente Houten: het eerste heuvelgebouw van Nederland. Een piramidevormig appartementengebouw met drie vleugels en in het midden een wintertuin. De drie vleugels zijn trapvormig opgebouwd en bestaan uit brede balkontuinen. Het gebouw staat half in het water van de Rietplas in de wijk Hofstad. Het idee voor heuvelgebouwen bedachten de broers al 25 jaar geleden. Nadat Robbert naar Frankrijk verhuisde, ging Rolf verder met het idee. Rudolf: “Houten heeft lef getoond en is de eerste gemeente die ik heb benaderd. Ondertussen is mijn oorspronkelijke kindje wel van de groeistuipen ontdaan en heeft het een ander kapsel. Maar dat leert mij ook om bij volgende soortgelijke projecten, zoals momenteel in Rijswijk, nog bewuster te kijken naar reële oplossingen.”

Nu Nederland kampt met een groeiende bevolkingsdichtheid en een nijpend tekort aan ruimte, kunnen de efficiënte heuvelgebouwen van de gebroeders Das hét antwoord zijn. De interesse van gemeenten is in ieder geval gewekt en Het Domein wordt als bouwproject met meer dan normale belangstelling gevolgd door projectontwikkelaars, architecten en gemeenten.

Free to Grab

Hoewel de broers al 25 jaar geleden hun gedachten aan het papier toe vertrouwen, is het geheel ontdaan van copyrights. Veel tekeningen en schetsen die zij maken van voertuigen en civieltechnische constructies zoals bruggen, schepen en gebouwen, worden gepubliceerd zonder een vorm van copyright. Het motto “free to grab” wordt met passie uitgelegd als het gaat om het beschikbaar stellen van visies en ideeën aan de gemeenschap.

“Ons leven zien we als een opeenstapeling van gelukskansen. We worden geboren in een welvarend en rijk land, in een gelukkig gezin, we hebben bepaalde capaciteiten meegekregen en een enorme creativiteit die we kunnen ontwikkelen, en een aantal gebeurtenissen in ons leven leidt ertoe dat we wereldfaam krijgen als illustrators. Er zijn veel bedrijven geweest die al hun ideeën van patent hebben voorzien en erg veel energie en geld steken in beschermingsconstructies en advocaten, om met dat patent te verhinderen dat anderen met soortgelijke ideeën iets voor de samenleving kunnen doen. Terwijl het juist naar onze overtuiging de plicht is van een ieder om zijn of haar creativiteit in te zetten voor onze samenleving”.

Voor velen vormen de tweelingbroers geniale goeroes, die met hun opvallende visies de wereld van het denken volledig op zijn kop weten te zetten. Dat de heuvelgebouwen met de Hangende Tuinen van Babylon worden vergeleken, betekent voor Rudolf Das enkel dat men de ideeën van de broers begrijpt. Het silhouet van Nederland moet veranderd worden en daar passen de heuvelgebouwen uitstekend in. Door de balkons en de daken te voorzien van weelderige planten, als hangplanten en boompjes, krijgt Nederland een groener en vriendelijker silhouet. *L*